

Milé kolegyně, milí kolegové,

Česká národní banka opět zvýšila úrokové sazby v reakci na akcelerující inflaci. V ekonomické obci sice nepanuje jednotný názor, jak vysoko měla nebo ještě má sazba vzrůst, ale na tom, že její zvýšení je nevyhnutelné, se shoduje většina. Česko je totiž v současné době v rámci Evropské unie v celkem nelichotivé pozici a rychlejší růst cen vykazují pouze pobaltské státy.

Ukazuje se, že vysoká inflace bohužel asi nebude přechodným krátkodobým jevem. Ostatně naše centrální banka není osamocena. Úroky zvýšil i americký Fed nebo Bank of England. A v brzké době k podobnému kroku pravděpodobně přistoupí i Evropská centrální banka. Na druhé straně můžeme letos po pauze vynucené covidem celkem bez omezení utratit část svých peněz u moře, v Alpách, Paříži... A každý, kdo se bude na dovolené řídit radami České bankovní asociace, které najdete v Tématu tohoto vydání, může být o něco klidnější.

Přeji Vám krásné léto!

Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

Banky pomohou s výměnou bankovek, které ČNB stahuje z oběhu

Komerční banky pomůžou s výměnou peněz, které Česká národní banka postupně stahuje z oběhu. Jde o všechny bankovky s tenkým stříbrným proužkem z let 1995 až 1999 s výjimkou bankovky v hodnotě 5 000 Kč. V oběhu je stále víc než 60 milionů takových bankovek. Členové České bankovní asociace upravili své vkladové bankomaty tak, aby tyto bankovky rozeznaly. A bankovky budou měnit také na pokladnách. „Na všech pobočkách bank, na kterých jsou pokladny nebo vkladové bankomaty, bude možné tyto bankovky vyměnit. Banky je přijímají do konce června roku 2024. Poté to bude možné jen na pobočkách České národní banky, a to po neomezeně dlouhou dobu,“ říká Tomáš Hládek, expert České bankovní asociace na platební styk.

30. června 2022 skončí platnost bankovek nominálních hodnot 100, 200, 500, 1 000 a 2 000 Kč. Od těch, které zůstávají v oběhu se nejspíše

rozpoznají podle stříbrného proužku. Jde o ochranný prvek, který protíná bankovku odshora dolů. Jeho barva se navíc při naklopení bankovky nemění. Nejnovější vzory bankovek mají proužek širší a zlatavý. Když bankovku nakloníme nebo mírně otočíme, barva se mění z hnědo-fialové na zelenou. Jednotlivé vzory od sebe odlišuje ještě letopočet vyobrazený na lící straně bankovky a některé další ochranné prvky.

Cílem tohoto kroku je mít v každé hodnotě běžně používaných peněz od 100 do 2 000 Kč pouze jeden vzor. To totiž přinese velké zjednodušení nejen pro obyvatele České republiky, ale i pro cizince. Sníží se tak obavy z toho, zda se nejedná například o padělek.

Starší vzory bankovek ČNB z oběhu stahuje průběžně. V současnosti už by lidé měli v bankách nebo bankomatech dostávat pouze bankovky nové. Česká bankovní asociace ale doporučuje, aby lidé bankovky, které se k nim dostanou, přesto kontrolovali. S jejich případnou výměnou potom nehrozí žádné potíže.

Podrobnější informace o emitovaných bankovkách zveřejňuje ČNB na speciální [webové stránce](#).

Jak ušetřit na dovolené? Rady a tipy přináší další díl ČBA Focus

Vysoká inflace a slabý kurz koruny, který udržuje na hranici 24,7 korun Česká národní banka, ovlivní a prodraží dovolenou v zahraničí každému, kdo se na ni chystá. Jak alespoň trochu ušetřit nebo kde a za jakých podmínek vybírat z bankomatů, o tom hovořili [hosté dalšího dílu ČBA Focus](#) – Jitka Haubová, členka představenstva Komerční banky, Michal Čarný, ředitel Mastercard ČR a SR, a Tomáš Hládek, expert na platební styk v České bankovní asociaci. Kromě ryze letních témat se ale také probírali novinky v oblasti platebního styku od karty v mobilu, přes

placení hodinkami až po prstýnek, který umí to samé. ČBA Focus opět moderovala Daniela Písařovicová.

ČNB zvýšila sazbu o 1,25 procentního bodu

Bankovní rada České národní banky na svém posledním zasedání v dosavadním personálním složení rozhodla o razantním zvýšení úrokových sazeb, tentokrát o 1,25 procentního bodu. Základní úroková sazba se tak dostala na 7 %, což je nejvyšší úroveň od roku 1999. Centrální banka tak reaguje na pokračující růst inflace a vysoká inflační očekávání. Již květnová inflace s 16 % překročila odhady trhu i ČNB samotné, a statistické údaje o cenách výrobců předznamenávají, že i červnový růst cen bude velmi vysoký. Očekává se, že po personální obměně již bankovní rada v novém složení již nebude tolik nakloněna dalšímu zvyšování sazeb. Podle odhadů z celkové likvidity v bankovním sektoru navíc ČNB v současné době intervnuje ve prospěch koruny, aby zabránila jejímu oslabování a dalšímu růstu inflace z titulu slabšího kurzu.

Ceny zemědělských výrobců dál razantně rostou

Květnové ceny výrobců dále plošně rostly v meziměsíčním i meziročním srovnání. Především výrazné růsty u zemědělských výrobců indikují další následné zvyšování cen potravin a předznamenávají pokračování růstu inflace. Ceny průmyslových výrobců vzrostly v květnu meziročně o 27,9 % po dubnovém zvýšení o 26,6 %. Meziměsíčně se zvýšily o 1,9 %, což představuje mírné zvolnění ve srovnání s meziměsíčním růstem 2,3 % v dubnu. Ceny zemědělských výrobců se meziměsíčně zvýšily o 6 % (8 % v dubnu) a meziročně o téměř 40 % (35,3 % v dubnu). Ceny stavebních prací se v květnu meziročně zvýšily téměř o 13,5 %.

Banky a mobilní operátoři spojují síly kvůli digitalizaci

Česká bankovní asociace (ČBA) a Asociace provozovatelů mobilních sítí (APMS) podepsaly memorandum o spolupráci a společně chtějí podporovat zásadní veřejné digitalizační projekty a přiblížit je občanům. Zaměří se mimo jiné na rozvoj identitních prostředků, využívání datových schránek a elektronických podpisů. Jednou z prvních

plánovaných aktivit obou asociací je spolupráce při chystané revizi evropského nařízení eIDAS. To se týká elektronické identifikace občanů a služeb. Občané ČR se tak budou moci vůči státu i soukromníkům identifikovat prostřednictvím tzv. elektronické peněženky, aplikace, která do budoucna umožní identifikaci a autentifikaci online i offline. Státu tato aktivita pomůže splnit podmínky dané evropským regulačním rámcem.

ČNB projednala Zprávu o finanční stabilitě

ČNB projednala [Zprávu o finanční stabilitě](#), která sloužila bankovní radě jako podklad pro nastavení makroobezřetnostní politiky. Tuzemský finanční sektor je dle ČNB stále navzdory zhoršující se ekonomické situaci stabilní a odolný vůči negativním šokům, což potvrdily i nové zátěžové testy. ČNB ponechala sazbu proticyklické rezervy na úrovni 2,5 % (platná od dubna 2023), je však připravená rezervu snížit, aby podpořila úvěrovou aktivitu bank, pokud si to situace vyžádá. ČNB také potvrdila platnost úvěrových limitů (LTV/DSTI/DTI). Nadhodnocení cen nemovitostí se dle ČNB dále zvýšilo na 40 %.

EBA zveřejnila výroční zprávu

European Banking Authority (EBA) zveřejnila [výroční zprávu](#), v níž shrnuje své aktivity v roce 2021 a záměry pro rok 2022. EBA z loňských aktivit vyzdvihla především dvouleté zátěžové testy v celé EU, které byly klíčové pro hodnocení odolnosti finančních institucí vůči nepříznivému tržnímu vývoji, a dále sběr detailních informací o hospodaření 120 evropských bank, na jejichž základě vypracovala Zprávu o rizicích.

Inflace je rekordní i v celé unii

Míra inflace v zemích Evropské unie v květnu vystoupila na 8,8 % a překonala rekordní dubnovou hodnotu 8,1 %. Česká republika má [podle údajů Eurostatu](#) čtvrtou nejvyšší úroveň inflace v Evropské unii. Vyšších hodnot dosahují pouze pobaltské státy. Nejnižší inflaci ze zemí sedmadvacítky zaznamenaly Francie a Malta s 5,8 %. V rámci 19 zemí eurozóny inflace dosáhla 8,1 % oproti 7,4 % v dubnu. Růst cen i nadále způsobují především energie a dále zdražující potraviny.

Fed zvýšil úroky nejvíce za 28 let

Americký Fed zvýšil základní sazbu podle očekávání analytiků o 0,75 procentního bodu, tedy do pásma 1,50 až 1,75 %. Zvýšení základního úroku je největší od roku 1994. Jeho důvodem je zejména rychlý růst cen a v posledních týdnech i situace na finančních trzích. Míra inflace za květen ve Spojených státech překvapivě vystoupila na 8,6 %, ačkoliv analytici se domnívali, že vrcholu dosáhla už v dubnu, kdy činila 8,3 %. Inflace v USA je teď nejvyšší od konce roku 1981. Fed přitom označuje za inflační cíl 2 %.

Z legislativy

Boj proti podvodům umožní prolomit bankovní tajemství

Rozpočtový výbor doporučil Poslanecké sněmovně schválit vládní návrh [zákona](#) o spolupráci ČR s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a s ním související novely dalších zákonů. Ministerstvo financí díky těmto normám získá mimo jiné při spolupráci s OLAF možnost prolomit bankovní tajemství a vyžádat od bank a družstevních záložen výpis transakcí a získávat také informace v centrální evidenci účtů. Návrh zákona určuje ministerstvo financí (MF) jako příslušný orgán pro zajištění koordinace spolupráce s OLAF a stanovuje jeho pravomoci v rámci této spolupráce. V českém právním řádu zatím žádný orgán neměl takovou působnost, přičemž EU to vyžaduje. Spolupráce s OLAF funguje obecně tak, že úřad prostřednictvím MF předá svá doporučení z kontroly řídicímu orgánu v ČR. Ten na základě těchto doporučení vyhodnotí, zda zahájí vlastní kontrolu, jejímž výsledkem může být například řízení o odnětí dotace nebo zda se s doporučením OLAF neztotožní.

Finanční vzdělávání

Prázdninový peněžní kvíz

Jaké triky a pasti na turisty používají podvodníci? Jak poznáte v zahraničí bezpečný bankomat a v jakých zemích na něj skoro nenarazíte? Proč nemáte svoji kartu dát z ruky ani na vteřinu. Na tyto a desítky dalších otázek naleznete odpovědi na internetové stránce serveru seznamzpravy.cz a České bankovní asociace věnované [bezpečné dovolené](#). A v kvízu si tu můžete vyzkoušet, jestli poznáte tak exotické bankovky, jako třeba thajský bath nebo vietnamský dong.

Téma

ČBA radí, jak nepodcenit finance na dovolené

Po dvou kovidových letech se letos téměř polovina Čechů chystá v létě na dovolenou do zahraničí. Před cestou je třeba zvážit, jak na dovolené platit, co bude nejvýhodnější, jak se vyhnout zbytečným poplatkům a podle toho se na cestu připravit. Je třeba myslet i na bezpečnost. Česká bankovní asociace proto připravila pár rad, které se mohou při cestách do zahraničí hodit.

Téměř každý druhý Čech se letos v létě chystá na dovolenou do zahraničí a cestovatelé budou opět řešit, jak své útraty na místě platit. Při cestách do míst, kde je již běžné bezhotovostní placení, není nutné vozit větší obnos hotovosti. Pokud je ale cílem dovolené místo, kde tento způsob placení není tak běžný, je dostatečná hotovost nutností.

Peníze směňte raději v ČR

Při výměně peněz před dovolenou je jistější se spolehnout na tuzemské směnárny a banky než na ty v zahraničí. *„Může se stát, že banky a směnárny v zahraničí nemusí českou měnu vůbec přijímat. Stejně jako české banky a směnárny nenabízejí všechny zahraniční měny,“* uvádí Tomáš Hládek, expert na platební styk České bankovní asociace. *„Pokud míříte do země, jejíž měnu nenabízí ani směnárny u nás, je třeba vybavit se dolary, případně eury, které v místě směníte za místní měnu,“* doplnil Tomáš Hládek. Před samotnou směnou peněz je dobré znát alespoň přibližný kurz dané měny vůči koruně (aktuální kurzy devizového trhu zveřejňuje ČNB na svých webových stránkách), zjistit si jak vypadají její bankovky a mince, aby směnárníci nemohli cestovatele ošidit.

Ověřte si, zda se v destinaci dá platit vaší kartou

„Pokud plánujete v zahraničí platit kartou je vhodné si ověřit, zda v dané zemi přijímají požadovanou značku platební karty a zda je vůbec běžné kartou platit. Jsou totiž země, které mohou určité typy karet odmítat. Peníze v zahraničí je dobré vybírat pouze z bankomatů, u kterých je zřejmé, že jsou provozovány bankami. Ostatní provozovatelé bankomatů si často za svoje služby účtují další poplatky, které mohou výběr hotovosti prodražit,“ vysvětluje Tomáš Hládek.

Pozor na Dynamic Currency Conversion

Mnoho českých bank nabízí svým klientům výběry hotovosti v zahraničí zdarma, přesto mohou být klienti při výběru peněz nebo platbě u obchodníka nepříjemně překvapeni nevýhodným směnným kurzem. Ten může být způsoben tzv. „dynamic currency conversion“ (DCC). Pokud totiž bankomat nebo platební terminál vyhodnotí, že platební karta byla vydána v jiné zemi, než kde se s ní právě platí, může nabídnout dvě varianty výběru peněz, respektive platby: s konverzí nebo bez konverze (with conversion/without conversion).

Při výběru/platbě s konverzí, je sice přesně jasné, jaký bude směnný kurz, ale tyto částky jsou často nevýhodné a zatížené vysokou marží lokální banky. Pokud se zvolí varianta bez konverze, použije se aktuální kurz, který nabízí klientovi jeho domácí banka. Ten sice není nejvýhodnější, ale rozhodně bývá srovnatelný s běžnou turistickou směnárnou. Dobrou zprávou je, že v rámci EU mají provozovatelé bankomatů a platebních terminálů povinnost informovat klienta o tom, jaký kurz a jaké poplatky budou s platbou spojeny. Mimo EU taková pravidla neplatí. Mnoho českých bank již umožňuje svým klientům zablokovat nevýhodné výběry z bankomatů v zahraničí přímo v mobilním nebo internetovém bankovníctví.

Podvodníci operují globálně

Stejně jako doma i v zahraničí je třeba být při používání platební karty opatrný. Ztráta karty je komplikace, která se sice dá ve spolupráci s bankou vyřešit, ale na nějaký čas přece jen omezí cestovateli přístup k jeho financím. Také hrozí, že karta může být zneužita. Proto doporučujeme nastavit si na kartě před cestou nižší limity na výběry a platby a v internetovém či mobilním bankovníctví si zprovoznit notifikace všech realizovaných plateb. Pro všechny případy je také dobré mít uloženo

kontaktní telefonní číslo na zákaznický servis své banky.

Pozornost je třeba věnovat i bezpečnému používání chytrého telefonu, ve kterém většina z nás má nainstalované aplikace mobilního bankovníctví a další citlivá data. Připojením se k nezabezpečené veřejné wifi síti se cestovatelé vystavují riziku zneužití svých dat. Měli bychom se tedy vždy připojovat k internetu pouze s využitím svých mobilních dat nebo případně přes zabezpečenou wifi síť.

